

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Сільське господарство Чернівецької області у 2019 році

Статистичний збірник

Чернівці
2020

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління обробки даних статистичних спостережень
Відділ обробки даних статистики сільського господарства та
навколишнього середовища**

За редакцією І.Д.Арделян
Відповідальна за випуск Г.І.Лисич

У статистичному збірнику “Сільське господарство Чернівецької області у 2019 році” вміщено інформацію про соціально–економічний стан сільського господарства в Чернівецькій області та в розрізі міст і районів за 2017–2019 роки.

**Головне управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м.Чернівці, вул. Головна, 249-А
- телефони: 55-09-42, 58-17-76, 58-17-74
- факс: 58-19-33
- електронна пошта: gus@cv.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.cv.ukrstat.gov.ua

**Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м.Чернівці, вул.Головна, 249-А, кімн. 401
- телефони: 58-14-78

ПЕРЕДМОВА

Статистичний збірник “Сільське господарство Чернівецької області у 2019 році” містить основні показники, що характеризують соціально-економічний стан сільського господарства в області та в розрізі міст і районів за 2017–2019 роки.

У ньому наведено дані про місце сільського господарства в економіці області. У збірнику відображено показники, що характеризують ресурсні можливості сільського господарства, обсяги та ефективність виробництва, середні ціни реалізації, споживання сільськогосподарської продукції тощо.

Окремим розділом виділені основні показники розвитку сільського господарства в порівнянні з іншими регіонами України. Збірник ілюстрований графіками та діаграмами.

Збірник підготовлений відділом обробки даних статистики сільського господарства та навколишнього середовища за участю відділу аналізу даних економічної статистики, відділу аналізу даних демографічної та соціальної статистики управління аналізу даних статистичних спостережень.

Скорочення у збірнику

% – відсоток
га – гектар
грн – гривня
дол.США – долар США
кг – кілограм
л – літр
млн – мільйон
млрд – мільярд
од – одиниць
т – тонна
тис. – тисяча
ц – центнер
шт – штук

Умовні позначення у збірнику

Нуль (0; 0,0)	– явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
Тире (–)	– явища не було
Три крапки (...)	– відомості відсутні
“з них”, “у тому числі”	– означає, що наведено не всі доданки загальної суми
Символ (к)	– дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України “Про державну статистику” щодо конфіденційності статистичної інформації
Символ (×)	– заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу

	Зміст	Стор.
Передмова		3
Скорочення у збірнику		4
Умовні позначення у збірнику		4
Аналітичний огляд		10
1. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО В ЕКОНОМІЦІ ОБЛАСТІ		17
1.1. Чисельність постійного населення		20
1.2. Структура чисельності постійного населення на 01.01.2020 року		20
1.3. Кількість зайнятого населення за видами економічної діяльності		21
1.4. Кількість найманих працівників за видами економічної діяльності		22
1.5. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності		23
1.6. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності		24
1.7. Валова додана вартість за видами економічної діяльності		25
1.8. Виробництво окремих видів продукції харчової промисловості		26
1.9. Споживання основних продуктів харчування		27
1.10. Товарна структура експорту сільськогосподарської та продовольчої продукції		29
1.11. Товарна структура імпорту сільськогосподарської та продовольчої продукції		31
2. ЕКОНОМІЧНІ РАХУНКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА		33
2.1. Індекси сільськогосподарської продукції		36
2.2. Індекси сільськогосподарської продукції в господарствах усіх категорій по містах та районах		37
2.3. Індекси сільськогосподарської продукції в підприємствах по містах та районах		38
2.4. Індекси сільськогосподарської продукції в господарствах населення по містах та районах		39
2.5. Продукція сільського господарства за категоріями господарств у 2000 – 2019 роках		40
2.6. Продукція сільського господарства за категоріями господарств		41
2.7. Продукція сільського господарства за видами у 2019 році		42
2.8. Динаміка виробництва продукції сільського господарства за категоріями господарств		43
2.9. Продукція сільського господарства в господарствах усіх категорій по містах та районах		44

2.10.	Частка міст та районів у загальному виробництві продукції сільського господарства у 2019 році	45
2.11.	Продукція сільського господарства в підприємствах по містах та районах	46
2.12.	Продукція сільського господарства в господарствах населення по містах та районах	47
2.13.	Продукція сільського господарства в розрахунку на одну особу населення по містах та районах	48
2.14.	Структура продукції сільського господарства за категоріями господарств	49
2.15.	Структура продукції сільського господарства за категоріями господарств по містах та районах у 2019 році	50
2.16.	Структура продукції сільського господарства за видами по містах та районах у 2019 році	51
2.17.	Продуктивність праці в підприємствах, які здійснювали сільськогосподарську діяльність	52
3.	РОСЛИНИЦТВО	53
3.1.	Посівні площі культур сільськогосподарських у 1950 – 2019 роках	56
3.2.	Посівні площі культур сільськогосподарських	57
3.3.	Структура посівних площ культур сільськогосподарських ...	58
3.4.	Структура посівних площ основних культур сільськогосподарських	59
3.5.	Посівні площі культур сільськогосподарських по містах та районах у 2019 році	60
3.6.	Виробництво культур сільськогосподарських у 1950 – 2019 роках	61
3.7.	Виробництво культур сільськогосподарських за категоріями господарств	62
3.8.	Виробництво культур сільськогосподарських за категоріями господарств по містах та районах у 2019 році	63
3.9.	Структура виробництва культур сільськогосподарських за категоріями господарств	65
3.10.	Структура виробництва культур сільськогосподарських за категоріями господарств по містах та районах у 2019 році	66
3.11.	Урожайність культур сільськогосподарських у 1950 – 2019 роках	68
3.12.	Урожайність культур сільськогосподарських за категоріями господарств	69
3.13.	Площа, з якої зібрано врожай культур сільськогосподарських за категоріями господарств	70
3.14.	Виробництво культур зернових та зернобобових	71
3.15.	Динаміка зібраних площ, виробництва та урожайності культур зернових та зернобобових за категоріями господарств	73

3.16.	Виробництво культур зернових та зернобобових по містах та районах	74
3.17.	Виробництво пшениці по містах та районах	75
3.18.	Виробництво ячменю по містах та районах	76
3.19.	Виробництво кукурудзи на зерно по містах та районах	77
3.20.	Виробництво культур технічних	78
3.21.	Виробництво соняшнику по містах та районах	79
3.22.	Виробництво сої по містах та районах	80
3.23.	Виробництво ріпаку і кользи по містах та районах	81
3.24.	Виробництво культур овочевих та баштанних продовольчих	82
3.25.	Виробництво картоплі по містах та районах	84
3.26.	Виробництво культур овочевих по містах та районах	85
3.27.	Виробництво культур кормових	86
3.28.	Виробництво культур плодових та ягідних, винограду	88
3.29.	Виробництво культур плодових та ягідних по містах та районах	90
3.30.	Виробництво культур сільськогосподарських фермерськими господарствами	91
3.31.	Частка міст та районів у загальному виробництві культур сільськогосподарських у 2019 році	93
3.32.	Виробництво культур сільськогосподарських на одну особу .	95
3.33.	Унесення добрив у підприємствах	95
3.34.	Унесення мінеральних добрив під сільськогосподарські культури в підприємствах по містах та районах	96
3.35.	Унесення органічних добрив під сільськогосподарські культури в підприємствах по містах та районах	97
4.	ТВАРИННИЦТВО	98
4.1.	Кількість сільськогосподарських тварин у 1950 – 2019 роках .	100
4.2.	Кількість сільськогосподарських тварин по містах та районах	101
4.3.	Кількість сільськогосподарських тварин за категоріями господарств	103
4.4.	Динаміка кількості сільськогосподарських тварин за категоріями господарств	104
4.5.	Кількість сільськогосподарських тварин за категоріями господарств по містах та районах у 2019 році	106
4.6.	Кількість сільськогосподарських тварин у фермерських господарствах по містах та районах	108
4.7.	Частка кількості сільськогосподарських тварин за категоріями господарств	110
4.8.	Частка кількості сільськогосподарських тварин за категоріями господарств по містах та районах у 2019 році ...	111

4.9.	Частка кількості сільськогосподарських тварин по містах та районах у 2019 році	113
4.10.	Вирощування сільськогосподарських тварин	114
4.11.	Виробництво продукції тваринництва в 1950 – 2019 роках ...	115
4.12.	Виробництво продукції тваринництва	116
4.13.	Виробництво продукції тваринництва на одну особу	116
4.14.	Виробництво продукції тваринництва по містах та районах ..	117
4.15.	Частка міст та районів у загальному виробництві окремих видів продукції тваринництва у 2019 році	119
4.16.	Виробництво продукції тваринництва за категоріями господарств	120
4.17.	Динаміка виробництва продукції тваринництва за категоріями господарств	121
4.18.	Виробництво продукції тваринництва за категоріями господарств по містах та районах у 2019 році	123
4.19.	Виробництво продукції тваринництва фермерськими господарствами по містах та районах	125
4.20.	Структура виробництва продукції тваринництва за категоріями господарств	127
4.21.	Структура виробництва продукції тваринництва за категоріями господарств по містах та районах у 2019 році ...	128
4.22.	Продуктивність сільськогосподарських тварин	130
4.23.	Продуктивність сільськогосподарських тварин по містах та районах	131
4.24.	Витрати кормів на годівлю сільськогосподарських тварин у підприємствах	132
4.25.	Витрати кормів на виробництво одиниці продукції тваринництва в підприємствах	132
5.	ДІЯЛЬНІСТЬ ВИРОБНИКІВ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	133
5.1.	Кількість підприємств, які здійснювали сільськогосподарську діяльність	135
5.2.	Розподіл підприємств, які здійснювали сільськогосподарську діяльність, за розміром сільськогосподарських угідь на 1 листопада 2019 року	135
5.3.	Основні показники діяльності підприємств	137
5.4.	Рівень рентабельності продукції сільського господарства в підприємствах	138
5.5.	Структура виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) сільського господарства в підприємствах за 2019 рік	139
5.6.	Середні ціни на продукцію сільського господарства, реалізовану підприємствами та господарствами населення ..	140
5.7.	Середні ціни на культури сільськогосподарські, реалізованих підприємствами по містах та районах	141
5.8.	Середні ціни на продукцію тваринництва, реалізовану підприємствами по містах та районах	143

5.9.	Індекси цін продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами	144
5.10.	Надходження продукції тваринництва на підприємства, що займалися її переробкою	145
5.11.	Середня маса однієї голови худоби, яка продана переробним підприємствам	146
6.	ОКРЕМІ ЗІСТАВЛЕННЯ ПО РЕГІОНАХ УКРАЇНИ	147
6.1.	Індекси продукції сільського господарства за регіонами України	149
6.2.	Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції за регіонами України у 2019 році	150
6.3.	Урожайність культур зернових та зернобобових за регіонами України	151
6.4.	Урожайність картоплі за регіонами України	152
6.5.	Урожайність культур овочевих за регіонами України	153
6.6.	Урожайність культур плодових та ягідних за регіонами України	154
6.7.	Кількість великої рогатої худоби за регіонами України	155
6.8.	Кількість корів за регіонами України	156
6.9.	Кількість свиней за регіонами України	157
6.10.	Кількість овець та кіз за регіонами України	158
6.11.	Кількість птиці за регіонами України	159

Аналітичний огляд

Сільське господарство займає вагоме місце в економіці області. Так, внесок галузі (включаючи також лісове та рибне господарство) у загальний обсяг валової доданої вартості становив протягом 2015–2018 років 21–26%, тоді як промисловості – лише 11%. Майже третина зайнятого населення (у 2019 році – 28%) задіяна у сфері сільського, лісового та рибного господарства.

У 2019 році сільгоспвиробниками області отримано 10,3 млрд.грн продукції сільського господарства (у постійних цінах 2016 року), що на 4,4% менше, ніж у 2018 році. Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з 2018 роком на підприємствах становив 85,7%, у господарствах населення – 99,8%.

Із загального обсягу сільськогосподарської продукції 73,3% вироблено господарствами населення. Висока питома вага господарств населення є притаманною лише західним регіонам країни. В Україні в цілому цей показник становив 33,9%, найменшим він був у Чернігівській області – 18,7%, найбільшим – у Закарпатській (90,5%). У 2019 році господарства населення області були виробниками 71,6% – рослинницької та 77,5% – тваринницької продукції.

За підсумками роботи сільгоспвиробників у 2019 році одержано 7,2 млрд.грн продукції рослинництва, що на 6,0% менше, ніж у попередньому році. На підприємствах обсяг виробництва рослинницької продукції (у вартісному виразі) зменшився на 19,4%, у господарствах населення, навпаки, збільшився на 0,7%.

За рахунок зменшення у 2019 році порівняно з 2018 роком обсягів виробництва соняшнику, ріпаку, сої, картоплі, культур плодоягідних недоодержано продукції рослинництва на 455,4 млн.грн.

У галузі тваринництва обсяг продукції становив у 2019 році 3,1 млрд.грн, що на 0,6% менше, ніж у 2018 році. На підприємствах зафіксовано збільшення виробництва тваринницької продукції на 5,2%, у господарствах населення, навпаки, зменшення на 2,2%. Найбільш вагомим було зменшення обсягу виробництва молока, внаслідок чого недоодержано 18,7 млн.грн. продукції тваринництва.

Обсяг сільськогосподарської продукції, вироблений фермерськими господарствами області, також зменшився у 2019 році порівняно з 2018 роком на 25,4%, а їх питома вага в загальному виробництві продукції, виробленої підприємствами, також збільшилась на 2,8 в.п. і становила 18,6%.

У розрахунку на одну особу населення області у 2019 році вироблено 11349 грн продукції сільського господарства (у 2018 році – 11841 грн).

Рослинництво. Під урожай 2019 року сільгоспвиробниками області було відведено 306,9 тис.га, з них у підприємствах – 110,1 тис.га (36,9% від

загальної площі), у господарствах населення – 196,8 тис.га (64,1%). Порівняно з 2018 роком посівна площа під сільськогосподарськими культурами зменшилась на 0,5 тис.га (на 0,2%), у т.ч. у підприємствах – на 4,2 тис.га (на 3,7%), у господарствах населення, навпаки, збільшилась на 3,7 тис.га (на 1,9%). Порівняно з 1990 роком загальна посівна площа зменшилась на 11,6% або на 40,3 тис.га.

У структурі посівних площ у 2019 році порівняно з 1990 роком спостерігалось збільшення питомої ваги технічних культур з 11% до 27%, картоплі та овоче-баштанних – з 9% до 16%, зернових – з 38% до 42%, тоді як питома вага кормових культур зменшилась з 42% до 15%.

У 2019 році під зернові культури в області було відведено 129,1 тис.га, що на 7,1% більше, ніж у 2018 році. Збільшення посівних площ відбулося і в агроформуваннях на 17,8% (площа посіву – 53,1 тис.га), і в господарствах населення – на 0,6% (76,0 тис.га).

У 2019 році обсяг виробництва зернових та зернобобових культур (уключаючи кукурудзу) становив 642,0 тис.т, що на 9,5% більше, ніж у попередньому році. Збільшення обсягу зерновиробництва загалом зумовлене як розширенням площ збирання на 8,5 тис.га (на 7,0%), так і зростанням урожайності на 1,1 ц/га.

У підприємствах отримано зерна на 12,9% більше, ніж у 2018 році (валовий збір становив 247,8 тис.т). При цьому відмічалось зменшення врожайності зернових культур на 2,0 ц/га, здебільшого за рахунок таких культур як кукурудза (на 20,2 ц/га) та пшениця (на 2,4 ц/га). Проте завдяки збільшенню площ збирання на 8,0 тис.га (на 17,7%) підприємствам вдалося наростити обсяг зерновиробництва. Найвищого показника продуктивності зернових культур досягнуто агропідприємствами Заставнівського району – 57,4 ц/га.

У господарствах населення виробництво зерна збільшено у 2019 році на 7,4% (валовий збір – 394,2 тис.т). У цій категорії господарств спостерігалось як зростання врожайності зернових та зернобобових культур на 3,3 ц/га: з 48,6 ц/га у 2018 році до 51,9 ц/га у 2019 році, так і збільшення площ збирання на 0,6%.

Перевищення рівня 2018 року з виробництва зерна зафіксовано в агроформуваннях п'яти районів, найбільш істотно – Заставнівського (на 15,0 тис.т) та Глибоцького (на 12,8 тис.т). Водночас підприємства Кельменецького та Кіцманського районів недоодержали відповідно 6,3 тис. та 4,3 тис.т зернової продукції. Найбільші намологи зерна в області отримано підприємствами Заставнівського (65,5 тис.т) та Кіцманського (47,8 тис.т) районів, що разом склало 45,7% від загального валового збору в цій категорії господарств.

Валовий збір пшениці у 2019 році склав 203,5 тис.т при середній урожайності 41,9 ц/га проти 43,7 ц/га у 2018 році. Порівняно з попереднім роком обсяг виробництва пшениці збільшився на 11,6%, ячменю – на

12,7%, вівса – на 18,5%, гречки – на 7,5%, жита озимого, навпаки, зібрано вдвічі менше, зернобобових культур – в 1,7 раза менше.

У загальній площі зернових культур 44,0% займали посіви кукурудзи, площа якої збільшилася порівняно з 2018 роком на 2,6 тис.га або на 4,8%. В агроформуваннях зафіксовано істотне збільшення посіву зернової кукурудзи (на 2,6 тис.га або на 34,6%), у господарствах громадян – практично не змінився.

Урожай кукурудзи на зерно у 2019 році був більшим від попередньорічного обсягу на 8,8% і становив 359,5 тис.т, що зумовлено як збільшенням урожайності на 2,4 ц/га, так і розширенням площ збирання на 2,6 тис.га або на 4,7%. У господарствах населення валовий збір кукурудзи збільшено на 9,9%, у підприємствах – на 4,3%, при цьому 80,8% від загального обсягу отримано господарствами населення.

Загалом урожайність кукурудзи становила 63,4 ц/га проти 61,0 ц/га у 2018 році, у т.ч. у підприємствах – 70,4 ц/га проти 90,6 ц/га, у господарствах населення – 61,9 ц/га проти 56,4 ц/га. Найвищого показника продуктивності кукурудзи досягнуто агропідприємствами Сокирянського і Заставнівського районів – відповідно 84,4 ц/га і 84,1 ц/га.

**Урожайність основних сільськогосподарських культур
України та областей Карпатського економічного району у 2019 році**

(господарства усіх категорій; ц/га)

	Культури зернові та зерно- бобові	З них		Соняш- ник	Кар- топля	Культури овочеві	Культури плодові і ягідні
		пшени- ця	куку- рудза				
Україна	49,1	41,6	71,9	25,6	154,8	214,0	108,1
області							
Закарпатська	47,1	34,0	57,8	21,4	154,3	215,3	100,2
Івано-Франківська	50,1	45,2	68,8	25,5	168,9	177,9	66,8
Львівська	51,5	47,8	80,9	28,6	167,0	193,9	87,7
Чернівецька	49,7	41,9	63,4	27,3	169,0	191,9	140,5

Посівна площа технічних культур загалом в області у 2019 році зменшилась порівняно з попереднім роком на 5,6 тис.га (на 6,3%) і становила 84,0 тис.га. Найбільші площі відведено під посів сої – 57,5 тис.га, що на 0,2% більше, ніж у 2018 році. При цьому 55,1% від загальної площі сконцентровано в підприємствах, в яких зафіксовано зменшення посівних площ на 15,7%. Виробництво сої у 2019 році становило 120,2 тис.т, що на 22,5% менше, ніж у 2018 році. Зменшення врожаю цієї культури відбулося винятково за рахунок зниження урожайності на 6,1 ц/га.

Ріпаку було посіяно у 2019 році на 1,0% менше, ніж у 2018 році – 12,3 тис.га, при цьому всі посіви зосереджено в агроформуваннях. Обсяг виробництва ріпаку та кользи зменшився порівняно з 2018 роком на 14,1% і становив 28,6 тис.т при середній урожайності 23,4 ц/га. Зменшення

обсягу його виробництва відбулося переважно за рахунок зменшення врожайності на 3,6 ц/га (на 13,3%).

Під посіви соняшнику було відведено у 2019 році в 1,6 раза менше площ, ніж у 2018 році, або 12,6 тис.га. У підприємствах площа його посіву зменшилась в 1,8 раза, у господарствах населення – на 3,7%, при цьому 65,0% посівів соняшнику зосереджено в підприємствах.

Внаслідок цього у 2019 році недоодержано 34,5% від обсягу виробництва 2018 року. При цьому продуктивність соняшникового гектара була дещо вищою від попереднього року: 27,3 ц/га проти 26,8 ц/га у 2018 році. У підприємствах урожай соняшнику становив 22,8 тис.т, що в 1,8 раза менше від урожаю 2018 року, по 27,9 ц/га, у господарствах населення – 11,5 тис.т (на 1,8% менше), по 26,1 ц/га.

Під картоплю та овоче-баштанні культури було відведено у 2019 році 48,1 тис.га, що на 1,2% менше, ніж у 2018 році. Основними виробниками цих видів рослинницької продукції є господарства населення, в яких розміщено 99,8% від загальнообласного посіву.

Картоплі у 2019 році накопано 579,5 тис.т, що на 5,6% менше, ніж у 2018 році, при середній урожайності 169 ц/га (у 2018 році – 175 ц/га). Культур овочевих зібрано 247,5 тис.т, що на 3,9% більше від попереднього року. У середньому кожен овочевий гектар видав по 192 ц (у 2018 році – 189 ц/га).

Кормових культур було посіяно 45,7 тис.га або на 5,8% менше, ніж у 2018 році. Зменшення посіву цих культур спостерігалось і в господарствах населення на 4,5% (посівна площа – 42,6 тис.га), і в підприємствах – на 20,2% (3,1 тис.га).

Культур плодкових та ягідних зібрано у 2019 році 220,9 тис.т (на 10,2% менше, ніж у 2018 році), при цьому 76,5% від загального обсягу отримано господарствами громадян. Продуктивність садів та ягідників становила 140,5 ц/га (у 2018 році – 155,8 ц/га), в агрогосподарствах – 150,5 ц/га (210,0 ц/га), у господарствах населення – 137,7 ц/га (140,2 ц/га). Найбільш урожайним плодоягідний гектар був у агроформуваннях Герцаївського району – 248,1 ц.

Тваринництво. У 2019 році господарствами усіх категорій вироблено 64,4 тис.т м'яса в живій масі, 259,8 тис.т молока, 347,9 млн.шт яєць та 120 т вовни. У порівнянні з 2018 роком відмічалось збільшення обсягу виробництва м'яса на 1,6%, яєць – на 3,4%, тоді як молока отримано на 5,0% менше, вовни – на 6,3% менше.

У підприємствах порівняно з 2018 роком зафіксовано збільшення обсягу виробництва м'яса на 10,3%, яєць – на 9,4%, тоді як молока та вовни отримано відповідно на 22,5% та на 24,4% менше. У господарствах населення порівняно з попереднім роком відмічалось збільшення виробництва яєць на 1,4%, водночас м'яса (у живій масі) вироблено на 2,6% менше, молока – на 4,0% та вовни – на 4,8% менше.

Обсяг вирощування худоби та птиці на відгодівлі у 2019 році у господарствах усіх категорій збільшився в порівнянні з попередньорічним обсягом на 0,9% і становив 63,0 тис.т, у т.ч. у підприємствах – на 5,7% (24,5 тис.т), тоді як у господарствах населення, навпаки, зменшився на 1,9% (38,5 тис.т). Відношення обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до її реалізації становило 97,8% (у 2018 році – 98,4%), у т.ч. у підприємствах – 108,6% (у 2018 році – 113,3%), у господарствах населення – 91,9% (у 2018 році – 91,3%).

Середній надій молока від однієї корови (яка була на початок року) у підприємствах у 2019 році зменшився порівняно з попереднім роком на 22,6% або на 1054 кг і становив 3616 кг. Найвищі надої молока одержано підприємствами Кіцманського району (4100 кг).

У господарствах населення середній надій молока від однієї корови, що була на початок року, збільшився у 2019 році порівняно з 2018 роком на 0,5% і становив 4965 кг.

На 1 січня 2020 року в області утримувалось 76,9 тис. голів великої рогатої худоби (з яких 49,1 тис. – корів), 147,3 тис. – свиней, 43,3 тис. – овець і кіз, 3,7 млн. голів птиці свійської всіх видів.

Загалом в області порівняно з 1 січня 2019 року зафіксовано зменшення кількості великої рогатої худоби на 5,7% (у т.ч. корів – на 4,5%), овець та кіз – на 1,3%, водночас свиней побільшало на 3,8%, птиці свійської – на 5,5%.

Основна частина сільськогосподарських тварин зосереджена у господарствах населення. Порівняно з початком 2019 року в цій категорії господарств спостерігалось зменшення чисельності великої рогатої худоби на 4,3% (у т.ч. корів – на 3,4%), свиней – на 2,9%, водночас кількість овець та кіз збільшилася на 0,1%, птиці свійської – на 0,8%.

Найбільш чисельне поголів'я великої рогатої худоби (у т.ч. корів) станом на 1 січня 2020 року було зосереджене в господарствах населення Сторожинецького та Путильського, свиней – Глибоцького, овець та кіз – Новоселицького районів.

В агроформуваннях упродовж 2019 року також відбулося скорочення поголів'я великої рогатої худоби на 18,2% (у т.ч. корів – на 21,6%), овець та кіз – на 13,4%, водночас свиней побільшало на 15,4%, птиці свійської – на 16,9%.

Попри це, у підприємствах окремих районів спостерігалось нарощування поголів'я худоби. Зокрема, збільшилась кількість великої рогатої худоби в агрогосподарствах Герцаївського, свиней – Сторожинецького, Вижницького, Глибоцького та Новоселицького, овець та кіз – Сторожинецького районів.

Ефективність виробництва. У 2019 році в рослинницькій галузі підприємствами отримано прибутки від реалізації бобів сої, рівень рентабельності становив 20,5%, кукурудзи на зерно – з рівнем

ефективності 15,3%, насіння соняшнику – 14,0%, ягідної продукції – 8,0% та картоплі – 0,3%. Натомість, збитковими виявилось виробництво культур зернових та зернобобових –1,9%, насіння ріпаку й кользи – –0,8% та культур плодових – –4,1%.

У галузі тваринництва прибутковою була реалізація молока та яєць: рівень рентабельності склав відповідно 7,1% та 103,5%. На відміну від попереднього року, рентабельним також виявилось виробництво свинини (у живій масі): рівень рентабельності склав 9,1%.

Як і в попередні роки, збитковим залишилось виробництво м'яса великої рогатої худоби: рівень рентабельності становив –48,0% проти –19,2% у 2018 році; овець та кіз: –50,3% (у попередньому році – –22,3%), птиці: –21,2% (у попередньому році – –43,3%).

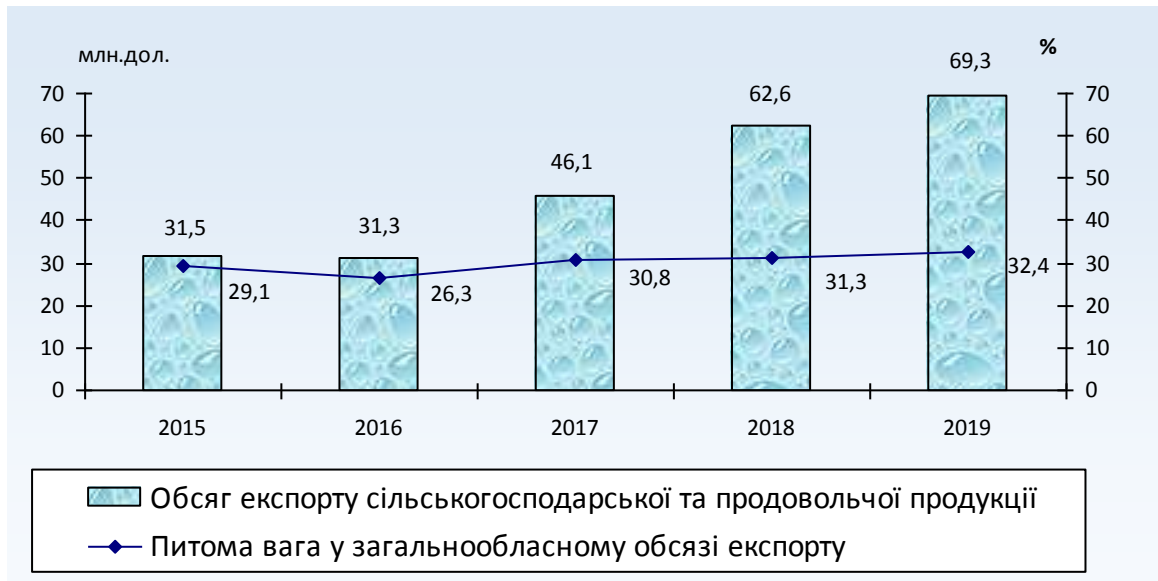
Заробітна плата. Упродовж останніх років середньооблікова чисельність штатних працівників, зайнятих на підприємствах сільського господарства (із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб), невпинно скорочується. Зокрема, у 2019 році у цій галузі було зосереджено лише 2,3 тис. працівників, що порівняно з 2015 роком менше в 1,5 раза. Це є наслідком того, що сільське господарство в області є однією з найменш оплачуваних сфер економіки. У 2019 році середня заробітна плата на підприємствах сільського господарства становила 5912 грн або 73% до середнього рівня по області, при цьому за період з 2015 року вона збільшилася у 2,3 раза.

Зовнішня торгівля. Сільськогосподарська та продовольча продукція у 2019 році займала в товарній структурі експорту 32,4% від загальнообласного обсягу, імпорту – 4,6% (у 2018 році – відповідно 31,3% та 4,8%). Обсяг експорту сільськогосподарської та продовольчої продукції збільшився на 10,7% і становив 69,3 млн.дол. США, імпорту – на 43,6% (9,6 млн.дол.).

Найбільшу частку в експорті сільськогосподарської та продовольчої продукції у 2019 році склали їстівні плоди та горіхи, яких було вивезено на 40,3 млн.дол. (58,2% від загального обсягу цієї продукції), продукти переробки овочів – на 10,2 млн.дол. (14,7%), насіння і плоди олійних культур – на 9,4 млн.дол. (13,5%).

Порівняно з 2018 роком найбільше зріс обсяг експорту насіння і плодів олійних культур (у 3,1 раза), цукру і кондитерських виробів з цукру (у 3,0 раза), шелаку природного (у 2,9 раза), овочів (в 1,6 раза), какао та продуктів з нього (в 1,5 раза). Поряд з цим експорт продукції борошномельно-круп'яної промисловості, м'яса та їстівних субпродуктів, зернових культур, жирів та олій тваринного або рослинного походження, залишків і відходів харчової промисловості скоротився в 1,8–4,8 раза. У 2019 році не було експортовано взагалі живих тварин, а експорт молока та молочних продуктів, яєць птиці становив 2,1% від обсягу попереднього року.

Динаміка експорту сільськогосподарської та продовольчої продукції у 2015–2019 роках

Оснoву товарної структури імпорту сільськогосподарської та продовольчої продукції у 2019 році склали живі тварини (33,9% від загального обсягу імпорту цієї продукції), продукти з м'яса, риби (18,8%), цукор і кондитерські вироби з цукру (7,9%), готові продукти із зерна (7,6%) та продукти переробки овочів (6,4%). Так, для забезпечення потреб сільського господарства та харчової промисловості суб'єктами господарювання області було завезено живих тварин на 3,3 млн.дол., продуктів з м'яса, риби – на 1,8 млн.дол., цукру і кондитерських виробів з цукру, готових продуктів зерна та продуктів переробки овочів – на 0,8–0,6 млн.дол.

Порівняно з 2018 роком спостерігалось значне зростання обсягу імпорту кави та чаю (у 43,3 раза), живих дерев та інших рослин (у 12,1 раза), какао та продуктів з нього, шелаку природного (у 5,0 раза), молока та молочних продуктів, яєць птиці; натурального меду (у 4,7 раза), продуктів з м'яса, риби (у 2,9 раза), овочів, жирів та олій тваринного або рослинного походження (у 2,3 раза), алкогольних та безалкогольних напоїв та оцету (у 2,1 раза). Водночас спостерігалось скорочення імпорту залишків і відходів харчової промисловості в 4,4 раза, цукру і кондитерських виробів з цукру на 28,0%, м'яса та їстівних субпродуктів – на 20,8%.

1. Сільське господарство в економіці області

У розділі вміщено показники, що комплексно характеризують місце і роль сільського господарства в економіці області, зокрема, про чисельність сільського населення та зайнятість у сферах економічної діяльності, капітальні інвестиції, виробництво основних продовольчих товарів, експорт-імпорт сільськогосподарської та продовольчої продукції тощо.

Валова додана вартість – дорівнює різниці між випуском та проміжним споживанням. Визначається також як сума первинних доходів, одержаних у результаті участі в процесі виробництва: оплати праці найманих працівників, інших податків за виключенням інших субсидій, пов'язаних з виробництвом, та валового прибутку, змішаного доходу.

Випуск – загальний обсяг продукції, що є результатом виробничої діяльності одиниць-резидентів у звітному періоді. Проміжне споживання – товари і послуги, спожиті як ресурси у процесі виробництва, за винятком основних засобів, використання яких ураховується як споживання основного капіталу.

Зайнятими (за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності) вважаються особи у віці 15–70 років, які:

працювали упродовж обстежуваного тижня хоча б одну годину за наймом за винагороду в грошовому чи натуральному вираженні, індивідуально (самостійно), в окремих громадян або на власному (сімейному) підприємстві; працювали безкоштовно на підприємстві, у власній справі, що належить будь-кому з членів домогосподарства, або в особистому селянському господарстві з метою реалізації продукції, виробленої внаслідок цієї діяльності;

були тимчасово відсутні на роботі, тобто формально мали робоче місце, власне підприємство (справу), але не працювали упродовж обстежуваного періоду з певних причин.

Розподіл загальної кількості зайнятого населення за видами економічної діяльності здійснено, відповідно до Класифікації видів економічної діяльності (ДК 009:2010), на основі комплексної оцінки шляхом інтеграції даних вибіркового обстеження населення, державних статистичних спостережень підприємств і адміністративної звітності.

Капітальні інвестиції – інвестиції у придбання або виготовлення

власними силами для власного використання матеріальних і нематеріальних активів. До інвестицій у матеріальні активи належать інвестиції у землю, існуючі будівлі та споруди, нові будівлі, споруди, об'єкти незавершеного будівництва, довгострокові біологічні активи тваринництва та рослинництва, капітальний ремонт та інші необоротні матеріальні активи. До інвестицій в нематеріальні активи належать обсяги інвестицій у придбання або створення власними силами програмного забезпечення, баз даних, прав користування природними ресурсами, майном, прав на комерційні позначення, на об'єкти промислової власності, авторських і суміжних прав.

Капітальні інвестиції обліковуються по підприємствах-юридичних особах за їх основним видом економічної діяльності та територією місцезнаходження (юридичною адресою).

Кількість найманих працівників включає середньооблікову кількість штатних і позаштатних (працюючих за договорами та за сумісництвом) працівників підприємства.

Постійне населення – населення, яке постійно проживає на момент перепису на певній території, ураховуючи тимчасово відсутніх, якщо їхня відсутність у місці постійного проживання не перевищувала 12 місяців.

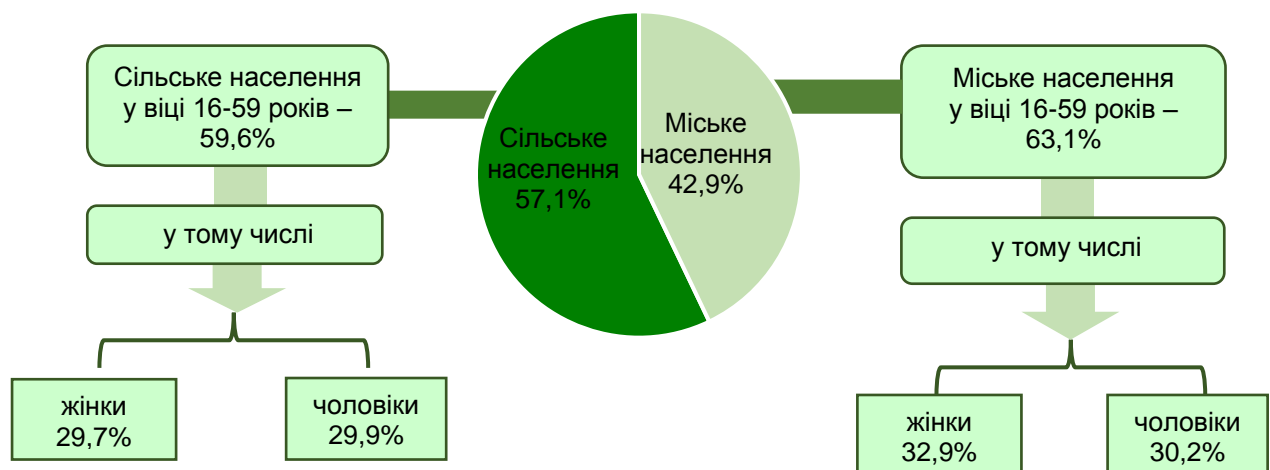
Сільське населення – населення, яке проживає у селах і селищах.

1.1. Чисельність постійного населення

	<i>(на 1 січня; тисяч осіб)</i>						
	2011	2015 ¹	2016 ¹	2017 ¹	2018 ¹	2019 ¹	2020 ¹
Усього	901,2	906,9	906,8	905,1	903,6	901,3	898,6
у тому числі							
чоловіки	422,2	426,2	426,4	425,9	425,5	424,6	423,3
жінки	479,0	480,7	480,4	479,2	478,1	476,7	475,3
Сільське населення	525,1	521,6	520,0	518,9	518,2	515,6	513,0
у тому числі							
чоловіки	248,1	247,8	247,4	247,1	246,9	245,9	244,9
жінки	277,0	273,8	272,6	271,8	271,3	269,7	268,1
Частка сільського населення, %	58,3	57,5	57,3	57,3	57,3	57,2	57,1
у тому числі							
чоловіків	58,8	58,1	58,0	58,0	58,0	57,9	57,9
жінок	57,8	57,0	56,7	56,7	56,7	56,6	56,4
Населення у віці 16–59 років	570,3	569,2	567,0	563,2	559,3	554,4	549,2
у тому числі							
чоловіки	277,8	278,1	277,1	275,5	274,0	271,9	269,7
жінки	292,5	291,1	289,9	287,7	285,3	282,5	279,5
Сільське населення у віці 16–59 років	316,4	315,6	314,5	313,4	311,9	309,1	305,9
у тому числі							
чоловіки	157,9	157,7	157,2	156,7	156,0	154,7	153,3
жінки	158,5	157,9	157,3	156,7	155,9	154,4	152,6
Частка сільського населення у віці 16–59 років, %	55,5	55,4	55,5	55,6	55,8	55,8	55,7
у тому числі							
чоловіків	56,8	56,7	56,7	56,9	56,9	56,9	56,9
жінок	54,2	54,2	54,3	54,5	54,6	54,7	54,6

¹ Тут і надалі (діаграма 1.2) розрахунки (оцінки) чисельності населення здійснено на основі наявних адміністративних даних щодо державної реєстрації народження і смерті та зміни реєстрації місця проживання.

1.2. Структура чисельності постійного населення на 01.01.2020 року¹

1.3. Кількість зайнятого населення за видами економічної діяльності

	<i>(тисяч осіб)</i>				
	2015	2016	2017	2018	2019
Усього	367,2	376,1	379,3	382,9	394,1
Сільське, лісове та рибне господарство	102,0	108,3	110,7	111,7	111,5
Промисловість	36,1	36,9	38,3	39,6	42,1
Будівництво	16,9	17,7	18,0	18,9	18,7
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	69,2	70,4	70,3	70,9	79,7
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	15,8	16,0	16,1	16,0	16,4
Тимчасове розміщення й організація харчування	8,0	8,7	8,7	8,8	10,0
Інші види економічної діяльності	119,2	118,1	117,2	117,0	115,7

У відсотках до загального підсумку

Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Сільське, лісове та рибне господарство	27,8	28,8	29,2	29,2	28,3
Промисловість	9,8	9,8	10,1	10,3	10,7
Будівництво	4,6	4,7	4,8	4,9	4,7
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	18,8	18,7	18,5	18,5	20,2
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2
Тимчасове розміщення й організація харчування	2,2	2,3	2,3	2,3	2,5
Інші види економічної діяльності	32,5	31,4	30,9	30,6	29,4

1.4. Кількість найманих працівників за видами економічної діяльності¹

	<i>(тисяч осіб)</i>					
	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Усього	64,8	47,2	47,3	47,8	50,9	55,2
Сільське, лісове та рибне господарство	9,8	8,2	8,0	7,5	6,8	6,6
у т.ч. сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	6,0	4,8	4,6	4,2	3,6	3,6
Промисловість	22,2	16,8	17,3	17,4	18,1	17,3
у т.ч. виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	3,9	2,6	2,8	2,7	2,6	2,9
Будівництво	6,8	3,0	3,0	3,1	3,0	3,2
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	11,6	7,7	7,6	7,8	7,6	7,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	3,7	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2
Тимчасове розміщення й організація харчування	2,2	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
Інші види економічної діяльності	8,5	7,5	7,4	8,1	11,4	16,8
У відсотках до загального підсумку						
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Сільське, лісове та рибне господарство	15,1	17,3	16,9	15,7	13,3	12,0
у т.ч. сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	9,3	10,1	9,7	8,7	7,1	6,6
Промисловість	34,3	35,7	36,5	36,5	35,6	31,3
у т.ч. виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	6,0	5,6	5,9	5,7	5,0	5,3
Будівництво	10,5	6,3	6,3	6,4	6,0	5,8
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	17,9	16,3	16,0	16,3	14,9	13,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	5,6	6,6	6,5	6,5	6,3	5,8
Тимчасове розміщення й організація харчування	3,5	1,7	1,9	1,7	1,5	1,4
Інші види економічної діяльності	13,1	16,1	15,9	16,9	22,4	30,4

¹ Дані наведено без банків та бюджетних установ. Дані за 2019 рік попередні.

